Ervaringsverslag Participatieproces Binnenduin

Vanuit het perspectief van omwonenden – Victorwijk, Noordwijkerhout

Opgesteld door: L. Blommert, Noordwijkerhout
Datum: 28 juni 2026
Betreft: Ervaringsverslag van participatieproces project Binnenduin
Gericht aan: Beeldvormende/meningsvormende commissie gemeente Noordwijk

1.Inleiding en aanleiding

Dit verslag beschrijft hoe omwonenden het participatieproces rond het project Binnenduin hebben ervaren. Het is bedoeld als aanvulling op het participatieverslag van de initiatiefnemer van 12 november 2025 en geeft een feitelijk en beargumenteerd beeld van de wijze waarop bewoners hun deelname aan dit traject hebben beleefd.

Aanleiding voor dit verslag vormt de vraag die tijdens de beeldvormende commissievergadering van 18 juni 2026 is gesteld over de kwaliteit van de participatie. Omdat die vraag op dat moment niet volledig kon worden beantwoord, is ervoor gekozen de ervaringen van bewoners schriftelijk en in samenhang vast te leggen.

De inhoud van dit verslag is gebaseerd op eigen ervaringen als deelnemer aan de klankbordgroep, correspondentie met het projectteam Binnenduin, e-mailwisselingen met de gemeente Noordwijk, de aangeboden petitie en het officiële participatieverslag van de initiatiefnemer.

In het verslag van dit proces staan kernbegrippen centraal die ook binnen participatiebeleid leidend horen te zijn: openheid, gelijkwaardigheid, transparantie, zorgvuldigheid, draagvlak en zichtbare terugkoppeling. Juist op deze punten hebben wij het traject als onvoldoende ervaren.

2. Eerste informatiebijeenkomst: beperkt bereik en een ongelijke start

Volgens het participatieverslag van de initiatiefnemer zijn voor de eerste informatiebijeenkomst circa 150 uitnodigingen verspreid onder omwonenden. In de beleving van bewoners was het feitelijke bereik beperkter dan op papier wordt gesuggereerd. Opvallend was met name dat bewoners van de Eyken Donck geen uitnodigingsbrief hebben ontvangen, terwijl deze straat recht tegenover de beoogde uitgang aan de Molenweg ligt. Juist deze bewoners behoren tot de groep die direct gevolgen kan ondervinden van extra verkeersbewegingen, ontsluiting en overlast. Dat zij niet actief zijn benaderd, heeft vanaf het begin afbreuk gedaan aan het draagvlak en aan het vertrouwen dat alle direct betrokken omwonenden serieus in beeld waren.

Een deel van de informatievoorziening is vervolgens feitelijk door bewoners zelf overgenomen. Via buurtapps, onderlinge contacten en het langs de deuren gaan hebben bewoners anderen alsnog op de bijeenkomst gewezen.

3. Samenstelling van de klankbordgroep en ervaren ongelijkwaardigheid

De klankbordgroep bestond naast een beperkt omwonenden (n=6) uit vertegenwoordigers van organisaties en andere deelnemers die vaker betrokken zijn bij ruimtelijke processen, aanvankelijk nog zonder vertegenwoordiging vanuit gemeente Noordwijk. Voor bewoners betekende dit dat zij als relatieve buitenstaanders deelnamen aan een overlegvorm waarin anderen meer ervaring hadden met planvorming, procedures en bestuurlijke verhoudingen. Daar kwam bij dat het projectteam de agenda bepaalde, de stukken beheerde, de verslaglegging verzorgde en het tempo van het proces aanstuurde. Hierdoor ontstond geen situatie van gelijkwaardig overleg, maar eerder een setting waarin bewoners mochten reageren op een proces dat inhoudelijk en organisatorisch al grotendeels door anderen werd gestuurd.

Aan het begin van het traject bleef onduidelijk wat precies het doel van de participatie was, welke onderdelen van het plan nog beïnvloedbaar waren en op welke manier inbreng van bewoners kon doorwerken in de verdere planvorming. Een duidelijke procesbeschrijving of een gedeeld participatiekader ontbrak. Bewoners hebben daardoor niet ervaren dat zij op basis van gelijke informatie en duidelijke verwachtingen konden deelnemen. Deze onduidelijkheid heeft sterk bijgedragen aan het gevoel dat de klankbordgroep niet zozeer was ingericht om samen afwegingen te maken, maar vooral om reeds ingezette plannen aan te horen.

4. Klankbordgroepbijeenkomsten: beperkt gevoel van invloed

Tijdens de klankgroepbijeenkomsten is door bewoners herhaaldelijk ervaren dat de beschikbare ruimte voor werkelijke beïnvloeding beperkt was. Er werd wel gelegenheid geboden om vragen te stellen en zorgen te benoemen, maar dit leidde volgens bewoners onvoldoende tot een open gesprek over wezenlijke keuzes die nog ter discussie stonden.

Een belangrijk voorbeeld daarvan is verkeersveiligheid. Voor bewoners was dit vanaf het begin het grootste zorgpunt. Toch stond dit onderwerp in de eerste klankbordgroepbijeenkomst überhaupt niet op de gespreksagenda, terwijl verkeer in de ingediende reacties uit de bredere informatiebijeenkomst juist veruit het meest genoemde thema was. Na ons bezwaar werd verkeer als laatste agendapunt die bijeenkomst geagendeerd, waarna het alsnog niet werd besproken omdat de tijd voor de bijeenkomst voorbij was.

Dat het belangrijkste onderwerp en zorg voor de buurt niet vanaf de start een volwaardige plek kreeg, heeft de indruk versterkt dat de prioriteiten van bewoners onvoldoende relevant waren voor het proces.
Daarbij kwam dat vragen over de rol van de klankbordgroep onvoldoende duidelijk werden beantwoord. Bewoners konden daardoor moeilijk inschatten of hun aanwezigheid bedoeld was om mee te denken over reële keuzes, of vooral om een formeel participatietraject te kunnen laten zien. Dat verschil is essentieel, omdat betekenisvolle participatie niet alleen vraagt om aanwezigheid van bewoners, maar ook om een herkenbare invloed op de inhoud van het proces.

5. Transparantie en informatiepositie

Gedurende het traject is door bewoners een gebrek aan transparantie ervaren over de informatie die aan het plan ten grondslag lag. Herhaaldelijk is gevraagd om inzage in onderzoeken, waaronder het verkeersonderzoek en andere inhoudelijke onderbouwingen van het plan. Die informatie werd niet gedeeld, en is tot op heden niet beschikbaar.

Hierdoor ontstond een ongelijke informatiepositie tussen het projectteam en de bewoners. Van bewoners werd verwacht dat zij serieus meedachten en inhoudelijk reageerden, terwijl zij niet beschikten over dezelfde basisinformatie als degene die het plan presenteerde. Juist op dit punt ontstond bij bewoners het gevoel dat zij vooral moesten reageren op conclusies, zonder goed zicht te hebben op de onderliggende afwegingen. Dat maakte het moeilijk om vertrouwen te houden in de openheid van het traject.

6. Vijf bouwlagen: wijziging zonder duidelijke communicatie

Een concreet moment waarop het gebrek aan transparantie sterk voelbaar werd, deed zich voor tijdens de tweede algemene informatiebijeenkomst. Op de concepttekeningen bleek het arbeidsmigrantengebouw ineens als vijf bouwlagen te zijn ingetekend middels slechts een aanduiding met (5) op de tekeningen, zonder dat dit verbaal werd toegelicht, terwijl eerder vier bouwlagen het uitgangspunt was en net zoals naastgelegen bebouwing als vierlaags was weergegeven.

Voor ons was vooral van belang dat deze wijziging niet actief en vooraf in de klankbordgroep of in de informatiebijeenkomst was toegelicht en besproken. Wij ontdekten dit niet doordat het projectteam de wijziging duidelijk benoemde, maar doordat we zelf nauwkeurig naar de tekeningen keken. Daardoor ontstond het gevoel dat relevante veranderingen niet open en rechtstreeks werden gedeeld, maar slechts zichtbaar werden voor wie zelf alles tot in detail controleerde.

Los van de inhoudelijke discussie over hoogte heeft juist deze wijze van communiceren het vertrouwen geschaad. Wanneer een ingrijpende wijziging in massa en uitstraling van bebouwing niet expliciet wordt benoemd, tast dat het gevoel van openheid en betrouwbaarheid aan. Voor bewoners bevestigde dit de indruk dat transparantie in het proces onvoldoende vanzelfsprekend was.

7. Verkeersonderzoek en representativiteit

Verkeersveiligheid was gedurende het hele traject een kernzorg. Tegen die achtergrond werd het als extra problematisch ervaren dat het verkeersonderzoek niet alleen ontoegankelijk was, maar ook plaatsvond onder omstandigheden die geen representatief beeld gaven van de normale situatie; Het onderzoek vond plaats in een periode die samenviel met de NAVO-top en een hittegolf, in een tijd waarin ook thuiswerken geadviseerd werd door de overheid. Bewoners hebben meermalen naar voren gebracht dat zulke omstandigheden van invloed zijn op verkeersintensiteit en daarmee op de betrouwbaarheid van de uitkomsten voor een reguliere situatie. Vanuit de projectgroep was het antwoord dat dit door een gedegen onderzoeksbureau was uitgevoerd. Wat ons in het bijzonder stak, was dat deze zorgen wel zijn benoemd, maar niet zichtbaar hebben geleid tot een aanvullende uitleg over het proces, het onderzoek of een open bespreking over de beperkingen van de metingen. Hierdoor bleef het gevoel bestaan dat een voor de buurt cruciaal onderwerp onvoldoende zorgvuldig en onvoldoende transparant is behandeld.

Ook later (het vervolgonderzoek en over de inpassing van deze resultaten in de gehele conclusies) en tot op heden blijven relevante verkeersgegevens voor bewoners ontoegankelijk. Daardoor wordt niet alleen de inhoud van het onderzoek betwist, maar vooral ook de manier waarop bewoners structureel op afstand bleven van informatie die van groot belang was voor hun leefomgeving.

8. Verslaglegging en ervaren zorgvuldigheid

De wijze van verslaglegging heeft eveneens bijgedragen aan het gevoel dat bewoners zich onvoldoende gehoord voelden. Conceptnotulen van klankbordgroepbijeenkomsten zijn online gepubliceerd voordat alle deelnemers daar daadwerkelijk mee hadden ingestemd. Onze correcties en aanvullingen werden niet steeds volledig of herkenbaar werden verwerkt. Volgens bewoners werden hun kritische opmerkingen in de uiteindelijke verslaglegging neutraler, beperkter of minder scherp opgeschreven zijn dan zij in de bijeenkomsten waren ingebracht. Reacties op -door ons- ingediende correcties op conceptnotulen beleven herhaaldelijk uit, of aanpassingen werden slechts gedeeltelijk doorgevoerd. Daardoor ontstond afstand tussen wat bewoners meenden te hebben gezegd en hoe dat uiteindelijk naar buiten toe werd vastgelegd.

Vervelend was daarbij ook dat conceptnotulen (zonder onze inhoudelijke goedkeuring) online werden gepubliceerd met onze volledige namen en persoonlijke standpunten erbij, eveneens zonder onze instemming (strijdig met de AVG wetgeving). Hierover moesten wij contact opnemen om deze conceptnotulen en onze persoonlijke informatie zo snel mogelijk verwijderd te krijgen.

Klankbordgroepleden hebben verzocht te mogen meeschrijven aan de eindevaluatie van het traject. Dit werd geweigerd. Evenmin kregen bewoners het concept eindevaluatie ter inzage- hoewel dit document door de initiatiefnemer bij de gemeente is ingediend als onderbouwing / bron voor de BOPA aanvraag.

Een zorgvuldig participatieproces vraagt niet alleen dat mensen hun mening mogen geven, maar ook dat hun inbreng correct, herkenbaar en evenwichtig wordt weergegeven. Wanneer bewoners het idee krijgen dat hun opmerkingen wel worden aangehoord, maar niet duidelijk terug te vinden zijn in de verslaglegging, dan tast dat zowel het vertrouwen als het gevoel van serieus genomen worden aan.
Ook het eindbeeld van het traject werd hierdoor beïnvloed. Voor bewoners ontstond de indruk dat hun aanwezigheid vooral zichtbaar was als onderdeel van het proces, maar minder als inhoudelijke stem in de uitkomst (vorm boven inhoud). Netjes geformuleerd: bewoners hebben het traject in belangrijke mate ervaren als een proces waarin zij vooral werden geïnformeerd en aangehoord als het voldoen aan de participatie-eis, terwijl zij zich onvoldoende als volwaardige gesprekspartner erkend voelden.

9. De petitie en het ontbreken van zichtbare terugkoppeling

De petitie tegen het plan Binnenduin / Maandagsewetering is in 2025 meer dan 1100 keer ondertekend, bestaande uit 250 fysieke en 844 digitale handtekeningen. Voor bewoners is dit een duidelijk signaal dat de zorgen in de buurt breed leven en niet beperkt zijn gebleven tot een kleine groep direct omwonenden.

Juist daarom werd het als teleurstellend ervaren dat het aanbieden van de petitie langdurig en moeizaam verliep. Het kostte zeven maanden (…) aanhoudend mailen aan de gemeente, voordat de petitie uiteindelijk kon worden aangeboden. Hierna werd de aanbieding van de petitie niet vermeld op de gemeentelijke nieuwsberichten of online raadsinformatie. Ook bleef voor bewoners onduidelijk welke betekenis aan dit signaal werd gegeven in de verdere besluitvorming. Meerdere emails richting gemeente hierover maakten dat uiteindelijk aanbieding van alleen de online verzamelde handtekeningen worden erkend op de gemeentewebsite.

Terugkoppeling is een essentieel onderdeel van een geloofwaardig participatieproces. Niet alleen de mogelijkheid om iets in te brengen is van belang, maar ook de zichtbare beantwoording van de vraag wat er met die inbreng is gebeurd. Bij het uitblijven van een duidelijke terugkoppeling ontstaat al snel het gevoel dat participatie wel wordt georganiseerd, maar dat de opbrengst ervan onvoldoende herkenbaar doorwerkt.

10. Algemene beoordeling van het proces

Wanneer het participatieproces als geheel wordt bezien, ontstaat het beeld van een traject dat formeel wel participatiemomenten heeft gekend, maar dat in de beleving van bewoners op wezenlijke onderdelen tekortschiet in openheid, gelijkwaardigheid, draagvlak, transparantie en zorgvuldigheid.

De belangrijkste knelpunten laten zich als volgt samenvatten. Er was sprake van een beperkte en niet voor iedereen gelijke start, een onduidelijke rolverdeling, onvoldoende openheid over onderzoeken en planwijzigingen, een te beperkte invloed op de inhoudelijke koers, een kwetsbare verslaglegging en een gebrek aan zichtbare terugkoppeling op de inbreng van bewoners.

Daarmee is bij bewoners niet het vertrouwen ontstaan dat hun bijdrage daadwerkelijk een gelijkwaardige plaats heeft gekregen binnen de planvorming. De ervaring was eerder dat zij aanwezig waren in een proces dat al grotendeels was ingericht, dan dat zij in een open gesprek konden bijdragen aan wezenlijke afwegingen over hun eigen leefomgeving.

Tenslotte…

Dit verslag is bedoeld als een serieuze en zorgvuldige weergave van de wijze waarop omwonenden hun deelname aan het participatieproces hebben beleefd. Het is geen afwijzing van participatie als instrument, maar juist een oproep om participatie ook in de praktijk invulling te geven op een manier die herkenbaar is voor bewoners.

Wanneer kernbegrippen als draagvlak, openheid, transparantie, zorgvuldigheid en gelijkwaardigheid leidend worden genomen, dan moet worden vastgesteld dat het proces zoals bewoners dat hebben ervaren op meerdere onderdelen achterbleef bij wat daarvan verwacht mocht worden. Om die reden vragen bewoners dat dit ervaringsverslag nadrukkelijk wordt meegewogen als bron bij de beoordeling van de kwaliteit van het participatieproces rond Binnenduin.